

TEMATIKUS NAP AZ EGYENLŐTLENSÉG VIZSGÁLATÁRÓL, MÉRÉSÉRŐL

A külkereskedelmi specializáció mérése – módszertan és alkalmazás

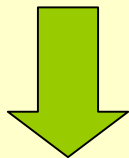
Poór Judit

Pannon Egyetem – Georgikon Kar
Gazdaságmódszertani Tanszék

Budapest, 2011. január 25.

Az előadás tartalmáról ...

- Egyenlőtlenség a külkereskedelemben ➡ specializáció – versenyképesség – komparatív előny
- Módszertan: a külkereskedelmi specializáció mérése, adatigény

- Alkalmazás: a specializációs mutatók számítása, értelmezésük

Külkereskedelmi versenyképesség – specializáció – komparatív előny

A külkereskedelmi specializáció mérése

➤ Adatigény:

❑ Áramlás iránya szerint:

- Egyirányú – export vagy import adat
- Kétirányú – export és import adat

❑ Forrás szerint:

- Hazai adat
- Hazai és referenciapiaci adat

A külkereskedelmi specializáció mérése

➤ Az egyenlőtlenség megnyilvánulása:

□ A mérés alapja:

- Export/import arány
- Nettó export
- Exportarány/importarány eltérése

□ Az egyenlőtlenség megközelítése :

- Abszolút és/vagy
- Relatív összehasonlítás (0 vagy 1 érték)

A külkereskedelmi specializáció mérése

- A képletekben használt jelölési rendszer:
 - ❑ x az export, m az import,
 - ❑ i a termék (termékcsoport), j a vizsgált ország,
ennek megfelelően
 - ❑ x_{ij} az adott ország termékszintű,
 - ❑ $\sum_i x_{ij}$ az összes exportját,
 - ❑ $\sum_j x_{ij}$ pedig a világ, esetleg valamely ország-
csoport (néhány esetben referencia ország)
termékszintű,
 - ❑ $\sum_i \sum_j x_{ij}$ illetőleg a teljes exportját jelöli.

A külkereskedelmi specializáció mérése

– export/import arány

$$R_{E/I} = \frac{x_{ij}}{m_{ij}}$$

$$REIB = \frac{x_{ij}/m_{ij}}{\sum_i \sum_j x_{ij} / \sum_i \sum_j m_{ij}}$$

$$REI\# = \frac{x_{ij}/m_{ij}}{\sum_j x_{ij} / \sum_j m_{ij}}$$

$$LREI = \ln \frac{x_{ij}/m_{ij}}{\sum_i x_{ij} / \sum_i m_{ij}}$$

$$RC = \ln \frac{x_{ij}/\sum_i x_{ij}}{\sum_j x_{ij}/\sum_i \sum_j x_{ij}} \bigg/ \frac{m_{ij}/\sum_i m_{ij}}{\sum_j m_{ij}/\sum_i \sum_j m_{ij}} = \ln \frac{x_{ij}/m_{ij}}{\sum_i x_{ij}/\sum_i m_{ij}} \bigg/ \frac{\sum_j x_{ij}/\sum_j m_{ij}}{\sum_i \sum_j x_{ij}/\sum_i \sum_j m_{ij}}$$

A külkereskedelmi specializáció mérése

– külkereskedelmi egyenleg

$$SI = z = \frac{\frac{x_{ij}}{m_{ij}} - 1}{\frac{x_{ij}}{m_{ij}} + 1} = \frac{x_{ij} - m_{ij}}{x_{ij} + m_{ij}}$$

$$FR = \frac{x_{ij} - m_{ij}}{(\sum_i x_{ij} + \sum_i m_{ij})/2}$$

$$TS = \frac{x_{ij} - m_{ij}}{x_{ij} + m_{ij}} - \frac{\sum_i x_{ij} - \sum_i m_{ij}}{\sum_i x_{ij} + \sum_i m_{ij}}$$

$$RNE = \frac{x_{ij}}{\sum_i x_{ij}} - \frac{m_{ij}}{\sum_i m_{ij}}$$

$$RSI = \left(\frac{x_{ij}}{\sum_i x_{ij}} - \frac{m_{ij}}{\sum_i m_{ij}} \right) / \left(\frac{x_{ij}}{\sum_i x_{ij}} + \frac{m_{ij}}{\sum_i m_{ij}} \right)$$

A külkereskedelmi specializáció mérése

– exportarány/importarány eltérése

$$B = \frac{x_{ij} / \sum_i x_{ij}}{\sum_j x_{ij} / \sum_i \sum_j x_{ij}} = \frac{x_{ij} / \sum_j x_{ij}}{\sum_i x_{ij} / \sum_i \sum_j x_{ij}}$$

$$B_m = \frac{m_{ij} / \sum_i m_{ij}}{\sum_j m_{ij} / \sum_i \sum_j m_{ij}}$$

$$RSCA = BI_L = \frac{B - 1}{B + 1} = \frac{x_{ij} \cdot \sum_i \sum_j x_{ij} - \sum_i x_{ij} \cdot \sum_j x_{ij}}{x_{ij} \cdot \sum_i \sum_j x_{ij} + \sum_i x_{ij} \cdot \sum_j x_{ij}}$$

$$ARCA = x_{ij} / \sum_i x_{ij} - \sum_j x_{ij} / \sum_i \sum_j x_{ij} = \frac{x_{ij} \cdot \sum_i \sum_j x_{ij} - \sum_i x_{ij} \cdot \sum_j x_{ij}}{\sum_i x_{ij} \cdot \sum_i \sum_j x_{ij}}$$

$$NRCA = \frac{x_{ij} - \frac{\sum_j x_{ij} \cdot \sum_i x_{ij}}{\sum_i \sum_j x_{ij}}}{\sum_i \sum_j x_{ij}} = \frac{x_{ij} \cdot \sum_i \sum_j x_{ij} - \sum_i x_{ij} \cdot \sum_j x_{ij}}{(\sum_i \sum_j x_{ij})^2}$$

A külkereskedelmi specializáció mérése

– kapcsolat a csoportok között

$$B = \frac{x_{ij} / \sum_i x_{ij}}{\sum_j x_{ij} / \sum_i \sum_j x_{ij}} = \frac{x_{ij} / \sum_j x_{ij}}{\sum_i x_{ij} / \sum_i \sum_j x_{ij}}$$

$$B_m = \frac{m_{ij} / \sum_i m_{ij}}{\sum_j m_{ij} / \sum_i \sum_j m_{ij}}$$

$$RC = \ln \frac{x_{ij} / \sum_i x_{ij}}{\sum_j x_{ij} / \sum_i \sum_j x_{ij}} \bigg/ \frac{m_{ij} / \sum_i m_{ij}}{\sum_j m_{ij} / \sum_i \sum_j m_{ij}} = \ln \frac{x_{ij} / m_{ij}}{\sum_i x_{ij} / \sum_i m_{ij}} \bigg/ \frac{\sum_j x_{ij} / \sum_j m_{ij}}{\sum_i \sum_j x_{ij} / \sum_i \sum_j m_{ij}}$$

$$SI = z = \frac{\frac{x_{ij}}{m_{ij}} - 1}{\frac{x_{ij}}{m_{ij}} + 1} = \frac{x_{ij} - m_{ij}}{x_{ij} + m_{ij}}$$

A módszertan alkalmazása

□ Cél:

- Specializáció azonosítása, értékelése, összehasonlítása

□ A specializáció vizsgálatának dimenziói:

- Termék, ~aggregáltság
- Ország, ~csoport
- Referenciapiac
- Időbeliség

□ A vizsgálat során alkalmazott mérőszámok:

- Különféle specializációs mutatók – a több az jobb?

Összefoglalás

- ❑ Számos megoldás a számszerűsítésre
- ❑ Könnyű, egyszerű számítás
- ❑ Több mutató együttes alkalmazása
- ❑ Redundancia elkerülése

Köszönöm megtisztelő
figyelmüket!